

**Доклад в изпълнение на чл. 5 от Директива 2009/73/ЕО от 13 юли 2009 г.
относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и
отмяна на Директива 2003/55/ЕО**

2016 г., гр. София

Настоящият годишен доклад се предоставя в изпълнение на чл. 5 от Директива 2009/73/ЕО от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ.

I. Баланс между търсенето и предлагането на националния пазар през 2015 г. *

МЕСТНИЯТ ДОБИВ в страната се осъществява от Petroceltic, което дружество е добило 75 млн. м³ през 2015 г. и „Проучване и добив на нефт и газ“ АД, с добив от 9 млн. м³ през 2015 г. Общо през изтеклата година добивът на природен газ е с 53% по-малко от предходната 2014 г.

Основните количества природен газ за потребителите в страната се внасят от Русия. За 2015 г. общият ВНОС възлиза на 3 008 млн. м³ / което е с 10% повече от 2014 г./, в т.ч. 152 млн. м³ е горивният газ за газопреносната мрежа за транзитен пренос.

ПОТРЕБЛЕНИЕТО на природен газ в страната през 2015 г. е 2 916 млн. м³ или с 11% повече от 2014 г.

Основни потребители на природен газ са търговските дружества от сектори „Енергетика“ и „Химия“, чието общо потребление възлиза на 1 923 млн. м³, или около 66% от общото потребление на природен газ в страната. Предмет на особено внимание представлява динамиката на продажбите на газоразпределителните дружества, чиято мрежата е в процес на развитие и разширение. През 2015 г. газоразпределителните дружества са разпределили 441 млн. м³. Газоразпределителните дружества с най-голям пазарен дял по отношение на продажби на крайни потребители са както следва:

- Ø „Овергаз Мрежи“ ЕАД – 59%
- Ø „Ситигаз България“ ЕАД – 16%
- Ø „Черноморска технологична компания“ АД – 10%

Пренесените количества природен газ за Турция, Гърция и Македония през 2015 г. са 13 505 млн. м³, което е с 9% по-малко от реализирания пренос през територията на страната ни през 2014 г. Не се забелязва значителна промяна в разпределението на пренесения природен газ по направления. Най-големи количества природен газ са по направление Турция, като спрямо общите количества за 2015 г. делът им е 84%, Гърция получава 15% от общо транзитирания газ и само 1% са количествата за Република Македония.

„Булгартрансгаз“ ЕАД експлоатира подземното газохранилище „ЧИРЕН“, с капацитет на активен газ 550 млн. м³. През 2015 г. от подземното газохранилище в Чирен са добити 291 млн. м³ и са нагнетени 294 млн. м³. Нагнетените количества природен газ през 2015

---

* Данните са от Констативния гориво-енергиен баланс на България за 2015 г. /Министерство на енергетиката/

г. са приблизително в същия обем както през 2014г., а изтегленото количество е със 7 % повече.

II. Ниво на очакваното търсене в бъдеще и наличното предлагане

ВНОСЪТ на природен газ в България за 2016 г. се очаква да бъде 3 288 млн. м³ и ще се осъществява от ОАО „Газпром Експорт“. Местният добив на природен се очаква да бъде около 65 млн. м³.

Очакваната тенденция в развитието на националния пазар на природен газ в бъдеще е неговото стабилизиране и плавно нарастване на потреблението. Това би било възможно след реализацията на проектите за междусистемни връзки и увеличаване на източниците на природен газ от местен добив да се създадат условия за реална конкуренция на газовия пазар с възможности за осъществяване на алтернативни доставки.

III. Предвидени допълнителни капацитети, които са в процес на планиране или изграждане

▪ Разширение на съществуващата инфраструктура

- Разширение на ПГХ Чирен

В процес на изпълнение са проекти за модернизация и разширение на капацитета на действащото газохранилище ПГХ „Чирен“. Собственик и оператор на ПГХ „Чирен“ е „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Проектът за модернизация на ПГХ „Чирен“ в краткосрочен план (още през 2016 г.) ще позволи повишаване на дневните дебита за добив на природен газ до 5.0 млн. м³/ден чрез прокарването на двата нови експлоатационни сондажа E-72 и E-73. Сондажните дейности по прокарването на сондаж E-72 са вече завършили и се очаква решение за въвеждане в експлоатация. Предстои стартиране на сондажните дейности по прокарването на сондаж E-73, като до момента е изградена сондажна площадка.

Проектът за разширение на ПГХ „Чирен“ предвижда значително увеличаване на обема работен газ до 1 млрд.м³ и увеличаване на дебита на добив и нагнетяване до 8 – 10 млн. м³/ден. Повишените технически характеристики ще позволят хранилището да бъде използвано не само за нуждите на българския пазар, както е понастоящем, но и за посрещане пиковото потребление на страните от региона. Проектът за разширение на ПГХ „Чирен“ е проект от „общ интерес“ съгласно Регламент (ЕС) 347/2013.

Проектът за разширение ще бъде изпълняван поетапно до 2021 г. През 2015 г. се подписа и изпълни договор с предмет „Геомеханично симулиране на Чиренския резервоар“. Целта на договора е да се прогнозира херметичността на геоложкия капан на ПГХ „Чирен“. След извършени симулации при зададени различни параметри на експлоатация на ПГХ „Чирен“,

Изпълнителят направи заключение, че ПГХ „Чирен“ притежава надеждна херметичност и препоръча увеличаване на пластовото налягане до 150 бара. Също така през 2015 г. беше подписан договор за изпълнение на друг ключов проект за доказване херметичността на газовото хранилище, а именно „Наземен газов анализ върху площта на Чиренското газохранилище“, който приключи в началото на 2016 г. Заключениеето направено от Изпълнителя, е че получените резултати от проведените геохимични изследвания (газова снимка) върху територията на ПГХ Чирен, при съществуващите режими на експлоатация, потвърждават отсъствието на разхерметизация.

На база на тези последни изследвания, разработения през 2011 г. технологичен проект за експлоатация и разширение на ПГХ „Чирен“ и дейностите по 3D полеви сеизмични проучвания върху площта на Чиренската структура, които са предвидени за изпълнение през 2016- 2017 г., както и други геоложки и геофизични проучвания, „Булгартрансгаз“ ЕАД ще има необходимите геоложки предпоставки за вземане на инвестиционно решение за постепенно увеличаване обема работен газ до 1 млрд. м3.

В периода 2018 – 2021 г., в зависимост от резултатите от проучванията, ще бъдат изпълнени дейностите, свързани с проектиране и прокарване на нови експлоатационни и наблюдателни сондажи, както и ликвидиране, преоборудване и ремонтни работи на стари сондажи. През същия времеви период ще се извърши детайлно проектиране и изграждане на наземната инфраструктура, обезпечаваща разширението на ПГХ „Чирен“.

Проектът за разширение на ПГХ „Чирен“ е проект от „общ интерес“ съгласно Регламент (ЕС) 347/2013. В тази връзка за изпълнение на 3D полеви сеизмични проучвания върху площта на Чиренската структура и свързаната с тях дейност по контрол на качеството, през 2015 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД получи безвъзмездно финансиране по програмата Механизъм за свързване на Европа на стойност 3 900 000 (три милиона и деветстотин хиляди) евро, представляващ до 50% от прогнозната стойност.

Паралелно с реализацията на разширението на хранилището ще бъде извършена рехабилитация и разширение на капацитета на националната газопреносна мрежа (основно Северен полупръстен), с която хранилището е свързано, с оглед възможността да бъде осигурен преноса на по-големите дневни количества за добив и нагнетяване.

- *Изграждане на преносен газопровод до Козлодуй и Оряхово*

Проектът включва изграждане на 47 км газопровод високо налягане с диаметър Dn 300 мм от Чирен до Козлодуй, на 15.7 км газопровод с диаметър Dn 150 мм от Козлодуй до Оряхово и на две АГРС – Козлодуй с капацитет от 40 000 m³/h и Оряхово с капацитет от 5 000 m³/h. Инвеститор на проекта е „Булгартрансгаз“ ЕАД. Проектът се финансира с безвъзмездна финансова помощ по линия на Международен фонд „Козлодуй“ (МФК) и съфинансирането от страна на „Булгартрансгаз“ ЕАД.

След отказа от изграждане на парогазова централа в гр. Козлодуй и проведена среща на Донорите на Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) на 03.12.2015 г. е

взето решение за спиране на финансирането по Международен Фонд „Козлодуй“ за изграждане на „Преносни газопроводи високо налягане с АГРС от ПГХ „Чирен“ до гр. Козлодуй и гр. Оряхово“ – проект Б от Грантово споразумение GA 014 В.

На 26.02.2016г. е получено писмо от ЕБВР с вх. № БТГ № 74-00-43, с което е предоставена информация, че фондът спира финансирането на този проект.

Изпълнението на проекта е на етап одобрен от „Булгартрансгаз“ ЕАД инвестиционен проект – фаза Технически проект.

- **Нова инфраструктура**

През 2015 г. бяха ускорени дейностите по проектите за газови междусистемни връзки със съседните страни.

1. МЕЖДУСИСТЕМНАТА ВРЪЗКА БЪЛГАРИЯ – ГЪРЦИЯ (IGB)

Междусистемната газова връзка Гърция – България се проектира за пренос на природен газ между Гърция и България, чрез свързване с националната газопреносна мрежа на „Булгартрансгаз“ ЕАД, в близост до гр. Стара Загора и с газопреносната мрежа на „ДЕСФА“ С. А. - Гърция в района на гр. Комотини.

Проектът за изграждане на IGB е обявен за проект от общ интерес, съгласно Регламент (ЕС) 347/2013, в публикувания от Европейската комисия на 14 октомври 2013 г. списък с проекти от общ интерес (PCI) на ЕС.

Проектът IGB се реализира от смесеното инвестиционно дружество „АЙ СИ ДЖИ БИ“ АД – инвестиционно дружество, регистрирано в Р.България през 2011г. с акционери БЕХ ЕАД (50%) и гръцкото дружество IGI Poseidon (50%).

Съ-акционерът IGI Poseidon е дружество, регистрирано в Р.Гърция, с акционери гръцката публична газова корпорация DEPA S.A (50%) и италианската енергийна група Edison SpA (50%).

Основни технически параметри на Проект за междусистемна връзка Гърция-България IGB - техническа конфигурация:

- Диаметър на тръбата: DN800 (**32"**);
- Газопроводът е проектиран с технически капацитет **до 3 млрд. м³ / година**, с възможност за по-голямо разширение при надлежна икономичека обосновка;
- Проектно налягане 8,0 МПа;
- Работно налягане 7,5 МПа;
- Дължина: **182 км**, от които на територията на България - **151 км** в областите Стара Загора, Хасково и Кърждали, а на гръцка територия **32 км** основно района на гр. Комотини. Газопроводът пресича границата на около 1,2 км. североизточно от КПП Маказа.

- 1 бр. Диспечерски център с база за експлоатация и поддръжка в района на гр. Хасково;
- Входната точка (ГИС-1) се намира в района на гр. Комотини, Гърция, а изходната точка в района на гр. Стара Загора (ГИС-2). Техническият проект предвижда отклонения в района на гр. Кърджали и гр. Димитровград. Предвижда се газопроводът да се свърже с българската газопреносна система, експлоатирана от „Булгартрансгаз“ ЕАД и с гръцката газопреносна система експлоатирана от DESFA. Има готовност за свързване и с Транс-Адриатическия газопровод (TAP).

Получени и предстоящи разрешения и прието Окончателно Инвестиционно решение

Издадени разрешения:

- За проекта са издадени **положителни Решения по ОВОС** на българска и гръцка територия, които са влезли в сила.
- На българска и гръцка територия е проектирано и одобрено трасето за строителство на газопровода – на гръцка територия е издадено съответното решение Инсталационен акт; на българска територия е одобрен и влязъл в сила Подробния-устройствен план - парцеларен план;
- **На гръцка територия е завършено проектирането** на газопровода за целите на провеждане на процедура за разрешаване на строителство;
- **На българска територия изработеният Техническият проект получи окончателно одобрение от МРРБ** през януари 2016г.

Прието инвестиционно решение

На 10 декември 2015 г. Акционерите в „Ай Си Джи Би“ АД завършиха процедурата по приемане на **Окончателно инвестиционно решение (ОИР)**, с **целена начална експлоатация на газопровода до средата на 2018г. и начало на строителството от края на 2016г. ако дотогава бъдат постигнати всички ключови технически и регулаторни разрешителни и бъде осигурено необходимото финансиране.**

Очаква се строителството да стартира през първото или второто тримесечие на 2017г. Към момента се подготвя документация за възлагане чрез конкурсна процедура за избор на изпълнител работното проектиране, доставките на тръби, материали и оборудване и строителството, като процедурата се очаква да стартира през октомври 2016г.

Предстоящи разрешения:

- **Разрешение за строеж за българска територия** - за получаването му е необходимо освен одобрения от МРРБ Техническият проект да бъдат придобити и всички вещни права върху засегнатите от обекта имоти.

В окончателен етап са процедурите за **придобиване на вещни права** върху засегнатите от обекта имоти, като вече са придобити повече от половината вещни права. За

площадковите и наземните обекти се придобива право на собственост, а за линейната част се учредяват сервитути. Очаква се тези процедури да продължат до края на 2016г.

Лицензията за пренос на природен газ по Закона за енергетиката не е условие за изграждането, но трябва да е налице за експлоатацията. За експлоатацията на междусистемната връзка трябва да е налице също и **Разрешение за ползване** по ЗУТ, което се издава след приемането на обекта (с Акт 16).

➤ **Разрешение за строеж на гръцка територия**

В Гърция, за да се получи разрешение за строеж, е необходимо да бъде издадена лицензия за независим оператор, а за да се издаде такава лицензия е необходимо да бъдат получени Решения от енергийните регулатори в България – КЕВР и Гърция - RAЕ, потвърдени от Европейската комисия в рамките на започната процедура за получаване на изключение по Третия енергиен пакет (чл. 36 на Третата газовата Директива 2009/73) по отношение на капацитет, тарифа и отделяне по собственост.

Получено и очаквано безвъзмездно финансиране, дадена възможност за ползване на държавна гаранция

- За Проекта е одобрено финансиране до **45 млн. евро** по „Европейската енергийна програма за възстановяване“ (EЕPR), срокът за усвояване на които е до 31.12.2018г.
- Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2016г. е дадена възможност за ползване на държавна гаранция за 2016г. в размер до 110 млн. лв.
- Очаква се Проектът да кандидатства за финансиране и по българската Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020г., приоритетна ос „Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ“.

Предстои и привличане на външно дългово проектно финансиране, преговори за което ще се водят основно с ЕИБ (по препоръка и на Европейската комисия).

Пазарен тест за резервиране на капацитета на IGB

Първа Фаза

Първата необвързваща фаза на Пазарния тест, която приключи на 31.03.2016г., показва като резултати пълно резервиране, надхвърлящо капацитета на газопровода (приложена е таблица), но действителните резултати ще бъдат получени след приключването на Втората обвързваща фаза.

Втора фаза

Втората обвързваща фаза на Пазарния тест, която се очаква да стартира през юли 2016г. и да завърши до средата на октомври 2016г. по настоящи прогнози и се очаква да покаже какъв капацитет ще се резервира.

2. МЕЖДУСИСТЕМНАТА ВРЪЗКА БЪЛГАРИЯ – РУМЪНИЯ (IBR)

Проектът се изпълнява съвместно от „Булгартрансгаз“ ЕАД и „Трансгаз“ С.А., съгласно подписан Меморандум за разбирателство на 01.06.2009 г.

Прогнозната обща стойност на проекта е определена на 23, 823 млн. евро. Съгласно Решение на ЕК С(2010)5962 от 06.09.2010 г., на двете компании е отпусната безвъзмездна финансова помощ по „Европейската енергийна програма за възстановяване“ /ЕЕПВ/ в размер до 8,9 млн. евро. Реверсивната междусистемна връзка е с обща дължина 25 км, от които 15 км на българска територия, 7,5 км на румънска територия и 2,1 км подводен преход през р. Дунав. Максималният капацитет на интерконектора е 1,5 млрд. м³/г (в посока от Р. България към Румъния), а минималният 0,5 млрд. м³/г., (в посока от Румъния към Р.България) диаметър на тръбата Dn 500 мм. и работно налягане Pn 50 bar.

Проектът е разделен на три части: участък под р. Дунав, наземна част на българската територия и наземна част на румънска територия, като е изградена наземната част на газопровода, намираща се на българската територия. Положен е и оптичният кабел под р. Дунав. Към настоящият момент е подписан договор за изпълнение на строителните работи за основния газопровод с определения Изпълнител SC Habau PPS Pipeline Systems SRL, Ploiesti, както и са подписани акт. обр.11, съгласно Наредба №3 за съставяне на актове и протоколи по време на строителството за българската част и Заповед за започване на Работите за румънската територия.

На 30.05.2016 г. Булгартрансгаз“ ЕАД и националният газопреносен оператор на Румъния „С.Н.Т.Г.Н "Трансгаз" АД сключиха договор с Асоциация (обединение), включваща: дружество "INSPET" АД (лидер) и дружество "HABAU PPS Pipeline Systems" ООД (асоциирано дружество) за изграждане на резервен газопровод от прехода (включително подводен преход) на река Дунав за междусистемно свързване на газопреносните системи на Румъния и България. Подписан е протокол за откриване на строителна площадка и определяне на строителна линия и ниво за строежи на техническата инфраструктура образец №2а за българския участък от прехода и Заповед за започването на Работите на румънска територия.

Предвидено е газопроводът да бъде въведен в експлоатация през 2016 г.

3. МЕЖДУСИСТЕМНАТА ВРЪЗКА БЪЛГАРИЯ – ТУРЦИЯ (ITB)

Междусистемната връзка Турция – България (ITB) е проект за развитие на междусистемната свързаност на газопреносните мрежи на „Булгартрансгаз“ ЕАД, България и Боташ Турция, чрез който да се осигури възможност за диверсификация на източниците на природен газ, доставящите партньори и маршрутите и по този начин да се повиши сигурността на доставките в региона и развитието на конкуренцията. Проектът ITB е изключително важен от гледна точка осигуряване диверсификацията на газовите доставки за България и страните от региона.

Той ще осигури възможност за доставка на количества природен газ от алтернативни източници, които са свързани с турската газопреносна мрежа - каспийски природен газ, LNG доставки от съществуващите терминали в Турция и други, а същевременно с изпълнението ѝ значително ще се повиши капацитетът за пренос на природен газ в посока от България към Турция.

ITB представлява нов сухопътен газопровод в участъка между село Лозенец и българо-турската граница в района на с. Странджа, успореден на съществуващия транзитен газопровод, с дължина около 76 км. на българска територия, диаметър на тръбата 700 мм. и капацитет около 3 млрд.м3/годишно, при работно налягане 64 bar. Предвижда се и изграждане на компресорна станция Лозенец-2 в близост до съществуващите компресорни мощности в района на с. Лозенец.

Междусистемната връзка Турция – България е проект от „общ интерес“, съгласно Регламент (ЕС) 347/2013. През 2015 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД получи финансова подкрепа по програмата Механизъм за свързване на Европа за изпълнение на прединвестиционно проучване за проекта.

Изготвено е Предпроектно проучване, като първа стъпка от бъдещото изграждане на интерконектора, което представлява цялостно проучване на възможността за осъществяване на PCI „Междусистемна връзка Турция – България“, с възможни варианти на маршрута на газопровода, технически проучвания, оценка на разходите, оценка и анализ на пазарните нужди, финансова и икономическа осъществимост, СВА, предварителна ОВОС, правна и регулаторна осъществимост, график за разработване на PCI, предварително Техническо задание за FEED и др. Резултатите от настоящото предпроектно проучване бяха своевременно съобщени на турската страна, с цел наличието на общ и координиран подход по отношение на процеса и крайните срокове за реализирането на проекта за ITB.

4. МЕЖДУСИСТЕМНАТА ВРЪЗКА БЪЛГАРИЯ – СЪРБИЯ

Газовата междусистемна връзка София – Димитровград (Сърбия) – Ниш (Сърбия) се предвижда като реверсивна връзка, която ще свързва националните газопреносни мрежи на България и Сърбия. Целта е диверсификация на маршрутите, междусистемна свързаност и осъществяване на пренос на природен газ.

Очаква се газопроводът да осигури на първо време възможност за доставка на 1.8 млрд. куб. м/годишно.

Очакваната стойност на инвестицията за българската част на трасето е 49 млн. евро. Изпълнението на проекта за междусистемна газова връзка със Сърбия е разделено на две фази, като първата фаза, условно наречена „Проектиране“, приключи на 31.12.2015 г., с финансиране по ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 г. Изпълнението на втората фаза, условно наречена „Строителство“ е предвидено за финансиране по ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.

Основна причина за фазирането на проекта е невъзможността на сръбската страна да осигури финансиране и изпълни строителството на тяхна територия в синхрон с графика за строителство на българския участък.

В края на 2014 г. е подписан договор за проектиране и упражняване на авторски надзор на строителството с „Химкомплект инженеринг“ АД. През м. септември 2015 г. е подписан договор с „Контрол инженеринг“ АД за оценка на съответствието на инвестиционните проекти с изискванията към строежите и за упражняване на строителен надзор по време на строителството, съгласно ЗУТ. През м. ноември 2015 е одобрен Подробният устройствен план – парцеларен план (ПУП-ПП). Очакваният срок за завършване на строителството на българска територия е 2019 г.

Проектът за изграждане на IBS е в списъка на проектите от общ интерес (PCI) на ЕС, както и в списъка на проекти от общ интерес за Енергийната общност (PECI).

5. КОНЦЕПЦИЯ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА ГАЗОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛЕН ЦЕНТЪР (ХЪБ)

Концепцията за изграждане на Газоразпределителен център (Хъб) на територията на България е основана на идеята в определена реална физическа точка в района на гр. Варна да постъпват от различни източници значителни количества природен газ за по-нататъшно транспортиране, като в същото време в тази точка се организира и място за търговия с газ – хъб, където всеки пазарен участник би могъл да извършва сделки с природен газ на пазарен принцип. Идеята за изграждането на газовия център е подкрепена със стратегическото географското разположение на България, добре развитата съществуваща газова инфраструктура за пренос и съхранение и с проектите за изграждане на междусистемни връзки с Румъния, Турция, Гърция и Сърбия.

В контекста на европейските цели за изграждане на взаимосвързан и единен общеевропейски газов пазар, реализирането на концепцията за газов хъб е в синхрон с проектите за развитие на Южния газов коридор и в пълно съответствие с плановете за развитие на газовата инфраструктура в Европа, в посока подобряване сигурността на доставките и диверсификацията на източниците на доставка на природен газ. Проектът е в съответствие с нуждите на региона, идентифицирани от Групата на високо равнище за газова свързаност на Централна и Югоизточна Европа, както и от Европейската стратегия за Енергиен съюз.

Газовият хъб би могъл да разчита на руски природен газ през нов морски газопровод и по действащото към момента трасе, природен газ, добиван в шелфа на Черно море – българския (от блокове „Хан Аспарух“, „Силистар“, „Терес“) и румънския, природен газ от източници на Южния газов коридор (Каспийски регион, Близък Изток и Източно Средиземноморие) и LNG от терминалите в Гърция и Турция.

Създаването на газов хъб цели да бъде изградена необходимата газопреносна инфраструктура, която да свърже пазарите на природен газ за страните-членки в региона

- България, Гърция, Румъния, Унгария, Хърватия, Словения и през тях за страните-членки от Централна и Западна Европа, както и за държавите от Енергийната общност - Сърбия, Македония, Босна и Херцеговина и др., като по този начин допринесе за постигането на основните приоритети на европейската енергийна политика.

През месец декември 2015 г. Правителството на България и Европейската комисия се споразумяха за създаването на съвместна работна група, която да подкрепи развитието на търговска концепция, бизнес и финансов план за Газов хъб „Балкан“. Работната група, която бе обявена от заместник министър-председателя по европейските фондове и икономическата политика Томислав Дончев и Клаус-Дитер Борхард, директор „Вътрешен енергиен пазар“ на Европейската комисия, ще разгледа техническите, законовите, нормативните и финансови аспекти на проекта. Тя ще се фокусира и върху идентифицирането на решения за основно срещаните предизвикателства при развитието на стабилна регулаторна рамка и търговска среда, целящи улеснено свързване между България и останалата част от Югоизточна Европа.

Концепцията за Газов хъб в България е проект от общ интерес, съгласно Регламент (ЕС) 347/2013.

6. ПРОЕКТ EASTRING

Eastring – е проект за изграждане на транспортен коридор през териториите на Словакия, Унгария, Румъния, България, осигуряващ възможност за двупосочни доставки на природен газ от алтернативни източници. Предвидено е коридорът да се реализира между IP Велке Капушани (съществуващата точка на междусистемно свързване между украинската и словашката газопреносни мрежи) и точка на свързване (IP) с външна граница на ЕС на територията на България, като проектът съчетава изграждане на нова газова инфраструктура, с оптимизация на съществуващата в страните по трасето на коридора. Eastring е проект от общ интерес, съгласно Регламент (ЕС) 347/2013.

Концепцията Eastring, разработена на този етап предвижда проектът да се развива съвместно и координирано от газопреносните оператори на Словакия, Унгария, Румъния и България и е представен в Приложение А на Плана като клъстер от проекти, както следва: Eastring – България, Eastring – Румъния, Eastring – Унгария, Eastring – Словакия.

В рамките на проекта се разглеждат различни варианти на трасе. Предвидено е Eastring да се изпълни на 2 етапа - първият да бъде въведен в експлоатация през 2022г., като осигури капацитет 570 GWh/d, а вторият етап през 2025 г., с достигане на капацитет 1140 GWh/d.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е компанията, която е отговорна за реализацията на българския участък от Eastring. За територията на България¹ за етап 1 от развитието на проекта

---

¹ Проектът на „Булгартрансгаз“ ЕАД представлява изцяло нова инфраструктура на територията на България. Капацитетът на газопровода е изцяло нов и не засяга капацитет по сключени дългосрочни договори за трансграничен пренос.

(капацитет 570 GWh/d) се предвижда да се изгради нов газопровод ДУ 1400 с дължина около 257 км от нова входно/изходна точка на българо-румънската граница до нова входно/изходна точка на външна граница на ЕС на територията на България, както и изграждане на нови компресорни мощности 88-90MW. За етап 2 от развитието на проекта (капацитет 1140 GWh/d) се предвижда допълнително изграждане на нови компресорни мощности. Предвидена възможност за свързване на Eastring с мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД с входно/изходен капацитет 200 GWh/d.

Газопреносните оператори на България и Словакия „Булгартрансгаз“ и Eustream ще си сътрудничат при проучването на възможностите за изграждане на проекта Eastring на териториите на своите държави. Това е предвидено в Меморандум разбирателство между двете страни, подписан на 09 юни 2016 г. в рамките на 14-та годишна конференция на Gas Infrastructure Europe, чиито домакин е София. На подписването на Меморандума присъстваха министърът на енергетиката на България Теменужка Петкова и министърът на икономиката на Словакия Петер Зига.

На 13 юли 2016 г., в гр. Братислава, Словакия, по време на неформалното заседание на енергийните министри от ЕС, министърът на икономиката на Словакия Петер Жига и заместник-министърът на енергетиката на България Жечо Станков подписаха Меморандум за разбирателство между Министерство на енергетиката на Република България и Министерство на икономиката на Словашката Република. Документът има за цел да даде политическа подкрепа за реализирането на проекта „Ийстринг“ и не създава нови правни задължения, нито променя съществуващи правни ангажименти на страните и/или трети лица. Предлага се създаването на работна група на високо равнище, включително с участието на газовите междусистемни оператори, и координирано сътрудничество, по всички аспекти на проекта.

7. ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА ГАЗОПРОВОД/И ЗА УВЕЛИЧАВАНЕ НА КАПАЦИТЕТА НА МЕЖДУСИСТЕМНАТА СВЪРЗАНОСТ НА СЕВЕРНИЯ ПОЛУПРЪСТЕН НА НАЦИОНАЛНАТА ГАЗОПРЕНОСНАТА МРЕЖАТА НА „БУЛГАРТРАНСГАЗ“ ЕАД И ГАЗОПРЕНОСНАТА МРЕЖА НА ТРАНСГАЗ С.А. РУМЪНИЯ. - ПРЕНОСЕН КОРИДОР БЪЛГАРИЯ-РУМЪНИЯ-УНГАРИЯ-АВСТРИЯ

Проект за изграждане на газопровод/и за увеличаване на капацитета на междусистемната свързаност на Северния полупръстен на националната газопреносната мрежата на „Булгартрансгаз“ ЕАД и газопреносната мрежа на Трансгаз С.А. Румъния. - преносен коридор България-Румъния-Унгария-Австрия.

Проектът е част от концепцията за координирано развитие на газопреносните мрежи на България, Румъния и Унгария (преносен коридор България-Румъния-Унгария-Австрия), предназначен за двупосочен пренос на природен газ между страните.

Проектът на българска територия предвижда изграждане на нова инфраструктура и модернизация и разширение на съществуващата, с цел увеличаване капацитета на

междусистемната свързаност на Северния полупръстен на националната газопреносната мрежата на „Булгартрансгаз“ ЕАД и газопреносната мрежа на Трансгаз С.А. Румъния.

Изпълнението на българския участък, заедно със съществуващата газопреносна инфраструктура се очаква да осигури технически възможности за доставки на между 3-5 млрд. куб. м./г. природен газ между планираните входни точки на южната граница на България и между Румъния и Унгария, с възможност за достъп до Централноевропейския газов пазар.

8. ИЗГРАЖДАНЕ НА ВТОРО ХРАНИЛИЩЕ В БЪЛГАРИЯ

За гарантиране сигурността на доставките и стимулиране либерализацията на газовия пазар в България се планира проучване на възможностите за изграждане на ново газово хранилище. Развитието на газовата инфраструктура в региона включително проектите от Южния газов коридор, планираните междусистемни газови връзки и други големи трансгранични газови проекти, обуславят необходимостта в дългосрочен аспект от осигуряването на допълнителен капацитета за съхранение и респективно обосновават изпълнението на проекти за газохранилища.

Без да се изключва действащото подземно газово хранилище „Чирен“, едно ново хранилище би могло да обслужва не само националния, но и регионалния газов пазар след планираното изграждане на новите междусистемни връзки със съседните страни. То би могло да бъде изградено в подходяща геоложка структура - в изтощени газови находища (на сушата или в морето), в солни тела (каверни) или във водоносен пласт. Трябва обаче да се има предвид, че изграждането на едно ново подземно газово хранилище, от началото на геолого-проучвателните дейности до влизането му в редовна експлоатация би отнело не по-малко от 7-8 години.

IV. Качество и ниво на поддръжка на мрежите

- *Разработена петгодишна Бизнес програма на „Булгартрансгаз“ ЕАД (2016 – 2020 г.)*

В Бизнес програмата са планирани дейностите на Дружеството в следващите пет години, чрез които да се поддържа надеждността и осигурява ефективността на съществуващите газопреносни мрежи и съоръженията за съхранение, както и да се създадат подходящи условия за утвърждаването на интегриран и стабилен газов пазар в страната и региона.

Разработените оперативни цели за гарантиране сигурността на доставките и либерализация на националния газов пазар, както и интеграцията в регионалния и европейския газов пазар са следните:

Цел 1 - Надеждно и ефективно функциониране на газопреносната система в условията на либерализиран газов пазар

Мерки

- Активна инвестиционна дейност за модернизацията и рехабилитацията на газопреносната система и основните ѝ съоръжения с цел повишаване сигурността и безопасността на системата, както и за повишаване качеството на предлаганите услуги;
- Автоматизация на управлението на съществуващата газопреносна система чрез използването на съвременни средства и системи;
- Разширение на капацитета на действащото газохранилище, в т.ч. и капацитета за добив и нагнетяване;
- Проучвания на възможностите за инвестиции в изграждането на нови газохранилища на територията на страната;
- Съвързване на националната и транзитната газопреносни мрежи и изграждане на измервателни станции за ефективно използване на възможностите на цялата газопреносна система.
- Проучване и внедряване на методи и технология за повишаване точността на измерване на количествени и качествените характеристики на пренесените количества газ.

Цел 2 - Осигуряване на алтернативни маршрути и нови входни точки за доставка на природен газ от различни източници до потребителите в страната

Мерки

- Съвързване на националната газопреносна мрежа с тези на съседните страни - Румъния, Гърция, Турция и Сърбия;
- Съдействие и координация с проектите от Южния газов коридор (TAP Трансадриатически газопровод, TANAP – Трансанадоласки газопровод, както и други паневропейски проекти), които предвиждат да осигурят диверсификация на източниците на доставка на природен газ и газотранспортните маршрути за Европа;
- Съдействие и координация с проекта „Южен поток“ - ключов проект за газопровод, който ще осигури диверсификация на газотранспортните маршрути за доставка на руски природен газ за Европа;
- Проучване на възможностите и активна дейност за пълноценно оползотворяване на капацитетните възможности на газопреносната ни система за пренос на газ за съседни държави - чрез партньорство с преносните им оператори, участниците на пазара и други заинтересовани страни и държавни органи;
- Осигуряване на техническите условия за реверсивни доставки на природен газ през съществуващите точки на свързване с газопреносните мрежи на съседните държави.
- Изпълнение на проектите от „общ интерес“ по смисъла на Регламент 347/2013.

Цел 3 - Изграждане на нови газопроводни отклонения за газифициране на нови региони

Мерки

- Изграждане на нови газоизмервателни и газорегулиращи станции, осигуряващи възможност за присъединяване към газопреносните мрежи на нови крайни потребители или на газоразпределителни мрежи;
- Проучване и кандидатстване за осигуряване на различни форми на грантово финансиране за създаване на условия за газификация на региони, които са с ниска настояща енергийна консумация, но с потенциал за бъдещо икономическо развитие;
- Проучване на пазарния потенциал за газификация на региони без достъп до газопреносната система;
- Планиране и използване на новите трансгранични газопроводи и междусистемни връзки, за осигуряване на газификацията в региони без достъп на природен газ.

Цел 4 - Оптимизация на дейностите, бизнес процесите, процедурите и правилата за осигуряване на лесно достъпни и качествени услуги за клиентите на Дружеството

Мерки

- Въвеждане и прилагане на добри бизнес практики, включително чрез интензивно сътрудничество с международни компании-партньори и местни и международни газови асоциации;
- Разработване и внедряване на вътрешни правила и процедури за регламентиране и оптимизиране на координацията на дейностите и подразделенията в Дружеството;
- Внедряване на система за управление на качеството;
- Внедряване и използване на съвременни информационни технологии;
- Подобряване на практиките по управление и развитие на човешките ресурси и осигуряване на приемственост;

Цел 5 - Предоставянето на разнообразни видове услуги за пренос и съхранение на природен газ

Мерки

- Разработване и прилагане на мрежови кодекси с прозрачни правила за равнопоставен и недискриминационен достъп за пренос и съхранение;
- Проучване на потребностите и предлагане на адекватни видове услуги и методи за ползването им;
- Създаване на информационна платформа за управление на капацитета, заявките за пренос и обслужването на клиентите, за осигуряване на оптимални условия за търговия с природен газ и с цел формиране на конкурентен газов пазар;

- Активно участие в развитието на регулаторната рамка, в сътрудничество с ДКЕВР и останалите пазарни участници, с цел осигуряване на конкурентен пазар, недискриминационен достъп до газопреносната мрежа и създаване на условия за постигане на реална пазарна либерализация в газовия сектор.

Цел 6 – Утвърждаване на устойчива политика на регионално и общоевропейско сътрудничество

- Разширяване на оперативния и диалог и сътрудничество с газопреносните оператори от съседните на България страни;
- Активно участие в дейността на ENTSOG (Европейската мрежа на операторите за пренос на природен газ) с цел разширяване на възможностите за усвояване и прилагане на добрите европейски практики;

Проактивно участие в дейността на GIE (Газова инфраструктура на Европа) в качеството ѝ на лобистка организация, защитаваща интересите на газопреносните оператори, операторите на съоръжения за съхранение на природен газ и на терминали за ВПГ.

- *Основни инвестиционни проекти и ремонтни дейности.*

Всички мероприятия по системата се извършават в съответствие с най-добрите европейски практики и въз основа на европейски и хармонизирани стандарти в областта на газовата индустрия, Закона за енергетиката и действащите регулаторни Наредби за устройство и безопасна експлоатация на газопроводи, газови съоръжения, съдове под налягане, електрически уредби и електропроводни линии, средства за измерване.

Степента на реализация на четирите инвестиционни проекти за „Модернизация на компресорните станции (КС) Ихтиман, Петрич, Лозенец и Странджа, чрез интегриране на нови, ниско емисионни газотурбокомпресорни агрегати (ГТКА)“, реализирани във връзка с участието на „Булгартрансгаз“-ЕАД в „Националния план за инвестиции на Република България за периода 2013 – 2020 г.“, в периода 2013 - 2016 г. съгласно представения от оператора годишен технически отчет е следната:

Изпълнени са следните мероприятия, общи за всички компресорни станции:

- **Доставки:**

Доставките на основните материали и оборудване е завършено и е разпределено по обектите, като за извършените доставки е предадена документация по качество и експлоатационна документация.

- **Обучение:**

През 2015 г. се проведеха всички обучения включени в договора и са издадени сертификати на курсистите за проведените обучения след успешно издържани тестове.

Изпълнението на всеки строеж е описано по-долу, както следва:

1. КС „Лозенец“:

1.1. Проектиране:

ПУП е съгласуван и е одобрен от общината.

Инвестиционният проект за Етап I във фаза „Технически проект“ е завършен.

Разрешението за строеж е издадено и същото е влязло в сила на 25.09.2014 г.

Инвестиционният проект за Етап II във фаза „Технически проект“ е завършен.

Разрешението за строеж е издадено.

Работният проект за ЕТАП I е предаден и съгласуван от Възложителя и Консултанта.

Работният проект за ЕТАП II е предаден и съгласуван от Възложителя и Консултанта.

1.2. Строително-монтажни работи за изграждане на два нови Компресорни цеха: - **строително монтажните работи по строежа са изпълнени на 100 %;**

На 18.12.2015 г. е подписан Констативен акт обр. 15 за строежа, изготвен е окончателния доклад и е внесен в ДНСК за назначаване на държавна приемателна комисия.

Подписан е протокол обр. 16 на 02.03.2016 г.

За строежа е издадено Разрешение за ползване № СТ-05-290 от 07.03.2016 г.

2. КС „Ихтиман“:

2.1. Проектиране:

ПУП е съгласуван и одобрен от общината.

Инвестиционният проект за Етап I във фаза „Технически проект“ е завършен.

Разрешението за строеж е издадено и същото е влязло в сила на 09.09.2014 г.

Инвестиционният проект за Етап II във фаза „Технически проект“ е завършено. Издадено е Разрешение за строеж за Етап II, като допълнение към издаденото за Етап-I.

Работният проект за ЕТАП I е предаден и съгласуван от Възложителя и Консултанта.

Работният проект за ЕТАП II е предаден и съгласуван от Възложителя и Консултанта.

2.2. Строително-монтажни работи за изграждане на един нов Компресорен цех: - **строително монтажните работи по строежа са изпълнени на 100 %;**

На 24.09.2015 г. е подписан Констативен акт обр. 15 за строежа, изготвен е окончателния доклад и е внесен в ДНСК за назначаване на държавна приемателна комисия.

Подписан е протокол обр. 16 на 07.10.2015 г.

За строежа е издадено Разрешение за ползване № СТ-05-1716 от 09.10.2015 г.

3. КС „Петрич“:

3.1. Проектиране:

ПУП е съгласуван и е одобрен от общината.

Инвестиционният проект за Етап I във фаза „Технически проект“ е завършен.

Разрешението за строеж е издадено на 17.07.2015 г.

Инвестиционният проект за Етап II във фаза „Технически проект“ е завършен.

Разрешението за строеж е издадено на 15.09.2015 г.

Работният проект за ЕТАП I е предаден и съгласуван от Възложителя и Консултанта.

Работният проект за ЕТАП II е предаден и съгласуван от Възложителя и Консултанта.

3.2. Строително-монтажни работи за изграждане на един нов Компресорен цех: -
строително монтажните работи по строежа са изпълнени на 100 %;

На 20.05.2016 г. е подписан Констативен акт обр. 15 за строежа, изготвен е окончателния доклад и е внесен в ДНСК за назначаване на държавна приемателна комисия.

Подписан е протокол обр. 16 на 09.06.2016 г.

За строежа е издадено Разрешение за ползване № СТ-05-920 от 09.06.2016 г.

4. КС „Странджа“:

4.1. Проектиране:

ПУП е съгласуван и е одобрен от общината.

Инвестиционният проект за Етап I във фаза „Технически проект“ е завършен.

Разрешението за строеж е издадено на 01.10.2014г. и е влязло в сила след изтичане на законово определения срок за обжалване.

Инвестиционният проект за Етап II във фаза „Технически проект“ е завършен. Разрешението за строеж е издадено.

Работният проект за ЕТАП I е предаден и съгласуван от Възложителя и Консултанта.

Работният проект за ЕТАП II е предаден и съгласуван от Възложителя и Консултанта.

4.2. Строително-монтажни работи за изграждане на два нови Компресорни цеха:

строително монтажните работи по строежа са изпълнени на 100 %;

На 22.12.2015 г. е подписан Констативен акт обр. 15 за строежа, изготвен е окончателния доклад и е внесен в ДНСК за назначаване на държавна приемателна комисия.

Подписан е протокол обр. 16 на 25.03.2016 г.

За строежа е издадено Разрешение за ползване № СТ-05-451 от 30.03.2016 г.

Направени през 2015 г. разходи за инвестиции:

- за КС „Ихтиман“: 5 231 436,68 евро;
- за КС „Петрич“: 1 259 471,71 евро;
- за КС „Лозенец“: 1 672 393,25 евро;
- за КС „Странджа“: 3 869 064,92 евро;

Общо направени разходи за инвестиции през 2015 г.: 12 032 366,56 евро.

Общата цена за модернизация на КС "Странджа", "Петрич", "Лозенец" и "Ихтиман" е в размер на 103 978 769,41 (сто и три милиона деветстотин седемдесет и осем хиляди седемстотин шестдесет и девет евро и четиридесет и един евроцента) евро без ДДС.

Основната цел на изпълнение на проекта по модернизация на КС „Странджа“, КС „Лозенец“, КС „Петрич“ и КС „Ихтиман“ е привеждане на четирите компресорните станции в съответствие с действащите екологични изисквания, съгласно Комплексните

разрешителни, издадени по реда на Закона за опазване на околната среда за тези станции.

Изпълнението на модернизацията на тези компресорни станции ще доведе до осигуряване на необходимото ново, високонадеждно нискоемисионно газотурбинно компресорно оборудване, за привеждане на съществуващите четири компресорни станции в съответствие с действащото екологично законодателство, което е хармонизирано с европейското.

Реконструкцията на компресорните станции, включва разширение на наличните площадки и инсталиране и въвеждане в експлоатация на нови газотурбинни компресорни агрегати в съседство със съществуващото налично газотурбинно оборудване (ГТКА), което се явява промяна на увеличаване на мощността на горивната инсталация.

Въвеждането в експлоатация на новите газотурбинни мощности ще доведе до повишаване експлоатационната безопасност на компресорните станции; повишаване експлоатационната надеждност и разполагаемост на оборудването от газопреносната система на "Булгартрансгаз" ЕАД и подобряване на техническите и икономически параметри на експлоатация на съществуващите компресорни станции.

С изпълнението на обектите на модернизацията ще се гарантира осигуряване на основното предназначение на компресорните станции, което е да възстановяват загубите в налягането на транспортирания природен газ, в следствие местните и хидравлични съпротивления по транзитния газопровод и да осигуряват необходимите параметри на предаване на природния газ на потребители.

В Програмите за инвестиции и експлоатационна поддръжка са включени мероприятия за разширение, реконструкция, модернизация и основни ремонти, осигуряващи:

- Изграждане на нови обекти;
- Реконструкция и модернизация на съществуващите активи на дружеството;
- Ремонтни дейности, абонаментна поддръжка и инспекции на обекти, обезпечавщи функционирането, поддържането и повишаването надеждността на газовата инфраструктура;
- Повишаване надеждността на газопреносната система като цяло за успешно изпълнение на функциите ѝ по лицензионната дейност на дружеството.

Основните инвестиционни проекти дейности по ремонта са групирани в следните направления:

- а. Разширение на газовата инфраструктура което включва:
  - Нови преносни газопроводи с газорегулиращи станции;
  - Лупинг на транзитния газопровод за Турция;
  - Газопроводни отклонения с газоизмервателни станции;
  - Нови експлоатационни сондажи в ПГХ „Чирен“;
  - Нова компресорна мощност в ПГХ „Чирен“.

- b. Реконструкции, модернизации, рехабилитации и подмяна на остарели съществуващи дълготрайни материални активи (ДМА):
  - Станции за почистване;
  - Оптични кабелни магистрали и информационни и управляващи системи;
  - Реконструкции на компресорни станции за привеждане в съответствие с екологичното законодателство;
  - Модернизации на системи за автоматично управление.
- c. Текуща поддръжка за гарантиране на безаварийна експлоатация на съоръженията;
  - Планови инспекции и изпитания на преносните газопроводи;
  - Текущи ремонти и поддръжка на съоръжения към газопроводите.

3. Есенно зимна подготовка на газопреносната система и прилежащите и съоръжения

Разработване и изпълнение на Програма за необходимите дейности и контрол за привеждане на газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД в състояние на готовност за работа в есенно-зимни условия.

- Изпълнения на Мероприятия по преносните газопроводи от националната газопреносна мрежа и газопреносната мрежа за транзитен пренос и електрохимичната защита.

- Проверки, профилактики, технологично обслужване на газови съоръжения, обходи на газопроводната система, мониторинг.

4. Експлоатационни инструкции, разработени за поддържането на мрежата.

Съгласно Наредба за устройството и безопасната експлоатация на преносните и разпределителните газопроводи, на съоръженията, инсталациите и уредите за природен газ се води отчетност за извършените ремонтни дейности, технологичното обслужване съгласно изискванията на производителите на оборудването, моментното състояние на елементите на мрежата и други дейности по безопасност.

V. Мерки за покриване на върховото търсене или за действие в случай на дефицит на един или повече доставчици

През 2015 година е достигнато върхово потребление от 13,550 млн.м³/ден. При такива случаи необходимите допълнителни количества се доставят основно по газопровода за пренос на природен газ през Румъния (входна точка ГИС-1 Негру Вода) от ПГХ „Чирен“ и местен добив. Постигнатото върхово за последните години потребление от 16,8 млн. м³/ден (24.01.2006 г.) не е достигано и през 2015 г. Такова пиково количество може да бъде осигурено при следните условия:

1. Одобрена от ОАО „Газпром Експорт“ завишена заявка за количества на ГИС-1

Негру Вода над определените по договор;

2. Максимален добив от ПГХ „Чирен“;

3. Местен добив

За гарантиране на сигурността на газовите доставки „Булгартрансгаз“ ЕАД следва редица мерки, даващи възможност за своевременни действия и обезпечаване на нуждите на потребителите в страната. Към момента те са:

- „Булгартрансгаз“ ЕАД има готовност да задейства мерките, предвидени за всяко от нивата на опасност, съгласно План за действие при извънредни ситуации, въведен със Заповед №ЕРД16-298/26.06.2015 г. на Министъра на енергетиката;
- „Булгартрансгаз“ ЕАД ежедневно извършва анализ на риска от евентуално прекъсване или ограничаване на доставките на природен газ от Русия;
- Към настоящия момент ПГХ „Чирен“ е основен инструмент за функционирането на газовия пазар в България, чрез който се компенсира сезонната неравномерност в потреблението на природен газ в страната, като осигурява необходимата гъвкавост, породена от разликите между доставките и потреблението и осигурява аварийен резерв. В ход е изпълнението на проект за разширение на съществуващото ПГХ „Чирен“, който се състои в поетапно увеличаване на капацитета на газохранилището – по-големи обеми съхраняван газ, повишени налягания в газовия резервоар и постигане на по-големи средни денонощни дебита за добив и нагнетяване. С неговото изпълнение се предвижда увеличаване на обема работен газ до 1 млрд.м³ и увеличаване на дебита на добив и нагнетяване до 8 – 10 млн. м³/ден;
- От 1 януари 2014 г., в изпълнение на задълженията по Регламент (ЕО) 994/2010 г. за сигурността на газовите доставки е осигурена техническа възможност за реверсивни доставки на природен газ от Гърция за България през съществуващата точка на свързване на газопреносните мрежи на ДЕСФА С.А. и „Булгартрансгаз“ ЕАД – Кулата/ Сидирокастро Сидирокастро в размер на 4,2 млн.куб.м./ден при налягане от 35 bar на Кулата и 6,0 млн.куб.м./ден при налягане от 40 bar на Кулата. Като част от проект на „Булгартрансгаз“ е модернизирани и реверсирани КС Петрич;
- От 01.01.2014 г. е въведена в експлоатация технологична връзка между националната газопреносна мрежа и газопреносната мрежа за транзитен пренос при КС Ихтиман, която гарантира приемането на количества при реверсивни доставки на природен газ от Гърция за България. Услугата ще бъде ефективно предлагана при постигане на договореност със съседния оператор след 01.10.2016 г.